

การสื่อสารในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีการเวียนทางวิทยุและไปรษณีย์
ในรายการวิชา "สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 1"

นางสาวพัชรินทร์ เหมวรรณ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974-562-302-4

008545

I16645297

RURAL COMMUNICATION: A CASE STUDY IN RADIO CORRESPONDENCE
OF NONFORMAL EDUCATION ON THE PROGRAM "LIFE EXPERIENCE I "

Miss Patcharin Temmawat

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

ISBN 974-562-302-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสื่อสารในชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณีการเรียนรู้ทางวิทยุและไปรษณีย์
ในรายการวิชา "สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 1"

โดย

นางสาวพัชรินทร์ เทมวรรณ

ภาควิชา

การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ ปิลันชนโอวาท

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้มหาวิทยาลัยมหิดลเป็น ส่วนหนึ่ง ของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประภัสร์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนวดี บุญลือ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสถียร เขยประทัย)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ ปิลันชนโอวาท)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การสื่อสารในชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณีการเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์
 ในรายการวิชา "สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 1"
 ชื่อ นิสิต   นางสาวพัชรินทร์ เหมวรรณ
 อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ปิลันชนโอวาท
 ภาควิชา   การประชาสัมพันธ์
 ปีการศึกษา   2525

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารในชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณีการเรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ในรายการวิชา "สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 1" ของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนภาคเหนือ ซึ่งกลุ่มประชากรตัวอย่างมาทำการศึกษาเฉพาะผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบ เบ็ดเสร็จระดับ 3 ทางวิทยุและไปรษณีย์และกลุ่มผู้ไม่ได้เรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ (percentage) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) และเปรียบเทียบความแตกต่างด้านความรู้ระหว่างกลุ่มผู้เรียนทางวิทยุไปรษณีย์และกลุ่มผู้ไม่ได้เรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ โดยวิธีการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยร้อยละ และหาค่า t - test ซึ่งประมวลผลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for The Social Sciences = SPSS)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มผู้ที่เรียนทางวิทยุและไปรษณีย์และผู้ไม่เรียน ว.ปณ. ไม่มีความแตกต่างกันในความรู้ในวิชา "สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 1"
2. ผู้ที่เรียนทางวิทยุและไปรษณีย์และผู้ไม่เรียนทาง ว.ปณ. มีการนำความรู้ไปใช้แตกต่างกันกล่าวคือ ผู้ที่เรียนมีการนำความรู้ไปใช้มากกว่าผู้ไม่ได้เรียน

3. การเปิดรับวิทยุของกลุ่มผู้เรียนทางวิทยุและไปรษณีย์มีความสัมพันธ์กับความรู้
วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 1 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ 0.226 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

4. การเปิดรับวิทยุของกลุ่มผู้เรียนมีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ไปใช้ โดยมีค่า
สหสัมพันธ์ 0.270 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Rural Communication: A Case Study in Radio
Correspondence of Nonformal Education on the
Program "Life Experience I"

Name Miss Patcharin Temmawat

Thesis Advisor Associate Professor Orawan Pilunoward, Ph.D.

Department Public Relations

Academic year 1982

ABSTRACT

This case study attempts to analyse rural communication through the radio correspondence program "Life Experience I" of Nonformal Education Northern Regional Center.

The samples comprised 120 cases divided in two groups: the learners of adult education through radio correspondence level 3 on the program "Life Experience I" and the non-learners in a village of Chiang Mai. All of the interviewed questionnaires were analyzed by using percentage, Pearson Product-Moment Correlation Coefficient and t-test. Data analysis was processed through Statistical Package for the Social Sciences. (SPSS)

The main results of this case study show that:

1. The learner group had no difference in the knowledge of "Life Experience I" from that of the non-learners.
2. The learner group utilized the knowledge acquired more than the non-learner group.

3. The radio exposure of the learner group was correlated with the knowledge of "Life Experience I" acquired at the significant level of 0.05 ($r = 0.226$)

4. The radio exposure of the learner group was correlated with its utilization of knowledge at the significant level of 0.01 ($r = 0.270$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปได้ ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร. อรรถรณ ปิลันธน์โอวาท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนวดี บุญลือ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสถียร เขยประทับ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์ศักดิ์ จันทร์นวล แห่งภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือและให้ความร่วมมือ เกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์นี้ทุกท่าน
อาทิเช่น

- หัวหน้าศูนย์การศึกษาประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ และคณาจารย์ฝ่ายวิทย์และไปรษณีย์
- ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือและคณาจารย์ฝ่ายเทคโนโลยี

การศึกษา

- ครูประจำกลุ่มนักศึกษาทาง ว.ป.ณ. ระดับ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2524
- นักศึกษาและข้าราชการภาควิชาการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งช่วย

เก็บรวบรวมข้อมูล

- เจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุดและสำนักบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย

และขอขอบคุณเพื่อน ๆ และรุ่นน้องนิสิตปริญญาโท คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความช่วยเหลือทั้งกำลังกาย และกำลังใจ ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

โดยเฉพาะ

คุณประคอง	เอี่ยมสำอางค์
คุณฉัตร	วีว เจริญ
คุณพรสิทธิ์	พินานุรักษ์
คุณมันชนา	หิมกร
คุณพัชนี	เชยจรรยา

พัชรินทร์   เหมวรรณ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ๖

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ๗

กิตติกรรมประกาศ ๗

สารบัญตาราง ๘

บทที่

1. บทนำ 1

    ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1

    วัตถุประสงค์ 5

    สมมติฐาน 5

    ขอบเขตของการวิจัย 6

    นิยามศัพท์ 6

    ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 7

2. แนวความคิดทฤษฎีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง 8

    แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 8

    งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 14

3. ระเบียบวิธีวิจัย 18

4. ผลการวิจัย 25

5. สรุปผลการวิจัยอภิปรายและเสนอแนะ 44

บรรณานุกรม 49

ภาคผนวก ก. 53

ภาคผนวก ข. 65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ค.	69
ภาคผนวก ง.	73
ประวัติผู้เขียน	75

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	รอยละของผู้เรียนและไม่ได้เรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ จำแนกตามเพศ.....	25
2.	รอยละของผู้เรียนและไม่ได้เรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ จำแนกตามอายุ.....	26
3.	รอยละของผู้เรียนและไม่ได้เรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ จำแนกตามอาชีพ...	27
4.	รอยละของผู้เรียนและไม่ได้เรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ จำแนกตามการศึกษา..	28
5.	รอยละของผู้เรียนและไม่ได้เรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ จำแนกตามรายได้.....	29
6.	รอยละของผู้เรียนและไม่ได้เรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ จำแนกตามสถานภาพ สมรส	30
7.	รอยละของผู้เรียนและไม่ได้เรียนทางวิทยุและไปรษณีย์ จำแนกตามโอกาสใน การเปิดรับสื่อต่าง ๆ	31
8.	แสดงจำนวนผู้ฟัง รายการวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 1 (ส.1).....	32
9.	การรู้โทรทัศน์จำแนกตามรายการต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง	33
10.	การอ่านหนังสือพิมพ์จำแนกตามเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่าง.....	35
11.	การติดต่อกับสื่อสารนอกหมู่บ้านของกลุ่มตัวอย่าง	37
12.	รอยละของการนำความรู้จากรายการวิทยุไปใช้ในชีวิตประจำวัน	38
13.	การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนวิชา "เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต1" ของกลุ่มผู้เรียนทาง ว.ปณ. และผู้ไม่ได้เรียน	41
14.	การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ของกลุ่มผู้เรียนทาง ว.ปณ. และผู้ไม่เรียน	42
15.	ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับวิทยุกับความรู้วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต 1 และการนำความรู้ไปใช้ จำแนกตามกลุ่มผู้เรียนทาง ว.ปณ. และผู้ไม่เรียน..	42